

МОДУЛЬ 15

Читання мови кіно

А що коли один із героїв час? Ч.2

Оксана Волошенюк

Олег Чорний

Мета: навчити учня аналізувати твір цілісно, зосереджуватися на деталях і пояснювати їхню роль у створенні художнього образу, зокрема, коли одним з героїв є абстрактний образ.

Перерахуйте головних героїв та опишіть їх роль у фільмі.

- Хто ваш улюблений персонаж?
- Яка роль цього персонажа?
- Хто був вашим найменш улюбленим персонажем? Чому?
- Чи може час бути героєм?
- Яка головна ідея фільму?

Прокоментуйте:

Головна ідея фільму доволі прозора – ти маєш знайти своє місце у житті. Х'юго має талант, це – хист до техніки, але він переймається питанням свого призначення. Це питання теж непокоїть Ізабель. Вони обидва залишилися без батьків, тож їм немає кому підказати чи наставити на шлях істинний. Зрештою, завдяки пережитим пригодам, у фіналі картини її головні герої Х'юго та Ізабель знаходять своє місце у житті. І допомагають Жоржу Мельєу повернутися по повноцінного життя. А ширше – усім глядачам повернути його творчий спадок, зняті ним фільми.

І ще цікава деталь – у фільмі «Хранитель часу» насправді немає негативних персонажів.

Від початку фільму деякі з героїв наче мають риси, властиві негативним персонажам. Наприклад, власник крамниці іграшок Жорж Мельєс поводить себе, як злий дідусь. Він забирає у Х'юго зошит із нотатками про Автоматона та погрожує його знищити. Потім демонструє навіть попіл від начебто спаленого зошита. Але згодом з'ясовується чому він так вчиняє: він мав на меті життя, створювати фільми, які б захоплювали людей, у результаті життєвих обставин

його мрії та ідеали зазнали краху, тож він не хоче про це згадувати, бо це завдає йому болю.

Інший начебто негативний персонаж – інспектор станції Густав, який згідно з його посадою має слідкувати за порядком на станції, у своїх діях він досить часто перевищує свої повноваження, демонструє повну відсутність співчуття, говорить про непотрібність родини взагалі. Промовиста деталь – службу разом із ним несе злий пес породи доберман. І саме ця порода обрана не випадково авторами фільму. Добермани – це службові собаки, породу яких спеціально вивели для охорони певних об'єктів.

Але глядач поступово також дізнається інше про Густава. Він зростав сиротою та не знав батьків, так само, як і Х'юго та Ізабель. Він брав участь у війні, отримав важке поранення і втратив ногу, яку змушений був замінити на протез. Насправді, у нього є почуття. Йому подобається продавчиня квітів, яка має лавку на вокзалі, і він хоче теж їй сподобатися.

У фіналі фільму Густав рятує Х'юго. І разом із усіма героями фільму бере участь у вечірці на квартирі Мельєса.

Відсутність негативних персонажів або ж сценарний хід, що навіть погані герої в результаті виявляють свої позитивні якості і стають добрими людьми, точніше - навіть із ними відбуваються казкові зміни та перетворення, свідчить про певну спорідненість «Хранителя часу» із жанром казки.

Перегляньте епізод розмови Х'юго та Ізабель біля годинника про призначення у житті.

01.18.16 – 01.19.50

Запросіть групу учнів, які мали відслідкувати епізоди з часом, розповісти про них. Чому час так важливий для цього фільму?

Прокоментуйте:

Наш герой Х'юго прагне відремонтувати занедбаний годинник, сподіваючися, що це наблизить його до померлого батька – майстра-годинникаря. І хоча годинник можна полагодити, то такі втрати, як смерть, виправити не можна. Як людина закохана в механізми, Х'юго сприймає світ як один великий механізм, але без запасних частин.

Кожен має свою мету, кожна деталь для чогось потрібна, але себе він по-сирітськи уособлює з занедбаною частиною...

Важливим елементом драматургічної структури фільму є «Час». Час – це одна із основних категорій, якими оперує мистецтво кінематографу. Перш за все, тому що у кіно фіксується чи відтворюється на екрані в першу чергу саме час: події сьогодення, як виглядають сучасні люди (чи герої фільму), у що вбрані, які зачіски в моді, які предмети їх оточують у повсякденному житті тощо. Саме за цими прикметами, які повідомлять глядачу про це, можна вже під час перегляду картини у кінозалі (чи на телевізорі/моніторі під час домашнього перегляду) здогадатися чи навіть більш-менш точно визначити епоху, а то й роки, у які відбувається дія фільму. У кіно час має здатність розтягуватися, або навпаки стискатися. За умовні дві години фільму чи кілька годин перегляду серіалу глядач здатний прожити життя героїв, стати свідком їхніх пригод, почуттів та емоцій, полюбити їх, чи відчувати відразу до їхніх, часом недобрих, вчинків, співпереживати, плакати, сміятися. У «Хранителі часу» багато епізодів містять або згадку про час у діалогах, або щось, що нагадує про час.

Починаючи з того, що Х'юго мешкає у башті вокзалу, де розташований великий годинник та опікується цим годинником, аби він завжди показував правильний час.

Запитайте:

- Які аспекти фільму виділяються найбільше? Яка сцена найбільше запам'яталася?
- Як ви почувалися, коли побачили цю історію? Це зробило вас щасливими? Ви сміялися, сердилися, засмучувалася чи сумнівалися? Чому?
- Чому фільм так завершився?
- Що хотіли автори сказати цим фільмом?

Обговоріть цю цитату

У фільмі Х'юго стверджує: "Можливо, розбита машина завжди робить мене трохи сумним тому, що вона не в змозі зробити те, що було призначено робити... Можливо, так само й з людьми. Якщо ви не досягаєте своєї мети... це ніби тебе поламали». на заняттях.

Батько Х'юго був годинникарем, і робота Х'юго полягала в підтримці годинника на залізничному вокзалі. Фільм також присвячений тому, як наше минуле допомагає формувати нас такими, якими ми є.

Як ви думаєте, чого навчає нас Х'юго щодо часу?

Продискутуйте:

- Чи вірите ви, що кожен має мету?
- Як ви вважаєте, яка ваша мета?
- Чому почуття мети може бути важливим для людей?
- Що робити, якщо всі годинники на землі зупинилися?
- Як це вплине на сьогоднішній день? На ваш рік? На ваше життя?
- Що робити, якщо час сповільнився? Як би ви це показали на екрані?
- Розгляньте приказку "Час і приплив не чекають нікого". Який може бути позитив та негатив у тому, що ми не в змозі зупинити час?
- Що б ви зробили, якби мали змогу контролювати час?

Підсумуйте: Героями можуть бути не лише люди, а й абстрактні речі.